

”Følg meg!” - for katekesen i 7. klasse

Lærerveiledning med oppgavefasit

Innholdsfortegnelse

Innledning

Kapittel 1: Å være som en surdeig i verden

Kapittel 2: Å gjøre tjeneste i Kirken

Kapittel 3: Nestekjærlighet – Moder Teresa

Kapittel 4: Å være huskirke

Kapittel 5: Veien mot Gud

Kapittel 6: Å gå mot strømmen

Kapittel 7: Alle må bli ett

Kapittel 8: Ta på Guds fulle rustning

Kapittel 9: Å vende om til Gud

Kapittel 10: Jomfru Maria

Kapittel 11: Den Hellige Ånd

Kapittel 12: Kloster- og ordensliv

Kapittel 13: Å leve evangeliet i verden

Innledning

I 6. klasse var hovedtemaet i pensumet "Kirken og dens opphav", og barna fikk nærmere kjennskap til ekklesiologien og Kirkens historie. Et av de viktigste perspektivene i dette har vært å tydeliggjøre at Kirken – slik den er i dag og gjennom alle tider – bygger på Kristus selv og er apostolisk. Dette har intendert å gi elevene et innblikk i betydningen av Kirkens - den kristne bevegelses – fremvekst, og dens plass i verden. Men også hva det innebærer for hver enkelt av oss å være en del av dette helt spesielle i verden – som er Kirken.

Årets pensum bygger videre på dette og fordypet nettopp det "å være kristen". Her settes fokuset på det å være kirke, å være kristen i dagens samfunn. Å være kristen betyr – uttrykt ganske enkelt - å følge Kristus. Men hvordan kan vi som lever i en helt annen tid og et helt annet type samfunn følge Jesus Kristi eksempel? – Se, det er et ikke like enkelt, men desto mer spennende spørsmål å søke å finne ut av, for vår egen del, hver især.

I denne læreboken tematiserer vi det å være kristen – først og fremst ved å vise ulike eksempler på kristent liv i Kirken og det faktisk å leve Kristi liv ved å følge kallet til hellighet. I læreboken presenteres derfor et utvalg av helgener – i hovedsak fra moderne tid, men også fra tidligere kirkehistorie – for å vise eksempler på hvordan Kristi kall kan leves. Fortellingene om helgenene kan være til inspirasjon og hjelp for oss til å finne vår egen vei i livet.

I denne lærerveiledningen tar vi for oss hvert av lærebokens kapitler for seg. Her presenteres og forklares innholdet på en mer utdypende måte, og det gis forslag til hvordan læreren selv kan forberede seg til undervisningen. Deretter gis det forslag til undervisningen. Elevoppgavene og spørsmålene i læreboken er gjennomgående av en slik karakter at de snarere skal lede til refleksjon og diskusjon, enn at de kan besvares konkret. Derfor gis det her i denne lærerveiledningen ingen fasit på oppgavene og spørsmålene, men derimot forslag til hvordan man kan tenke rundt dem.

Når man som lærer skal forberede undervisningstimen bør man alltid starte med å lese gjennom de aktuelle kapitlene som vil bli gjennomgått for elevene, for deretter eventuelt videre å sette seg inn i lærestoffet, gjerne ved hjelp av tilleggslitteratur ved siden av. Denne lærerveiledningen vil utdype lærestoffet noe og gi noen forslag til videre lesning for læreren i forberedelsen av undervisningen.

Slik er læreboken bygget opp

I kapittel 1 - 6 og 9 - 10 gjennomgås ulike måter å leve Kristi kall på – ulike aspekter ved det å leve som kristen i praksis. I denne gjennomgangen legges særlig vekt på noen helgeners liv – som eksemplifiserer og illustrerer hvordan Kristi kall kan følges. Og i disse kapitlene er hovedvekten nettopp på disse helgenberetningene.

Kapittel 7 handler om økumenikk, felleskristent arbeid, gjennom sosial innsats. Og kapittel 8 handler om fermingens sakrament og Den hellige Ånds gaver – som gir oss utrustning til å leve som voksne kristne.

Kapittel 11 behandler *pneumatologi* – læren om Den Hellige Ånd. Her gjennomgås det om Den Hellige Ånds virke som knyttet til Kirken – i denne sammenheng i det som angår lærespørsmål. I andre del av dette kapitlet diskuteres hvordan Den Hellige Ånd virker i våre liv, - også eksemplifisert ved den hellige Augustins liv og omvendelse – og hvordan vi kan la Den Hellige Ånd lede oss.

Kapittel 12 gjennomgår de asketiske og monastiske tradisjoners historie i korte trekk – de tre viktigste momentene her er den hellige Antonius (eremitt), Augustins regel og Benedikts regel. Andre del av kapitlet handler om kommunal- og klosterliv i dag; de største ordenene og om forskjellen på aktive og kontemplative fellesskap.

Kapittel 13 "Å leve evangeliet i verden" forteller om ordenenes ulike spiritualiteter – deres måte å leve etter evangeliet ut ifra hvilke ulike aspekter de vektlegger. Men også legfolk i det verdslige liv er kalt til å leve evangeliet, og i andre del av kapitlet presenteres to legfolksbevegelser – *Focolare* og *Youth for Christ*, som på hver sin måte søker å virkeliggjøre kallet til å leve Kristi liv i verden. Dette siste er også for å illustrere mangfoldet av spiritualiteter innenfor Kirken.

Kapittel 1: "Å være som en surdeig i verden"

Dette er et introduksjonskapittel til denne boken – der hovedtemaet er det å være kirke og å være kristen, illustrert gjennom ulike helgeners liv for å gi konkrete eksempler på kristenlivet.

Tematikken her knyttes til Jesu lignelse om surdeigen (Luk 13, 20 – 21). Vi kan bruke mange bilder og sammenligninger for å si noe om Kirken og dens rolle i den verden vi lever i, vårt samfunn.

Forberedelser til undervisningen

Forestillingen av Guds rike som en surdeig, slik Jesus viste i lignelsen, er bare ett av de bildene vi kan bruke når vi skal betrakte Kirken. Les gjerne mer om Kirken i Den katolske kirkes katekisme (KKK); § 751-810

Reflekter selv over Jesu lignelse om surdeigen (Luk 13, 20 – 21). Hva sier denne sammenligningen av Guds rike med en surdeig om det glade budskap, det kristne liv og nestekjærligheten?

Les mer om Titus Brandsma på <http://www.katolsk.no/biografi/tbrandsm.htm>.

Forslag til svar på spørsmål s. 8

1. Lyset brukes som symbol på det som er godt og sant, i motsetning til mørke som symboliserer det onde, uvitenheten, håpløsheten osv. Jesus mente at det var disiplene som skulle bringe det glade budskap videre til menneskene i verden etter at han selv var gått tilbake til himmelen, derfor kalte han dem verdens lys. Og det glade budskap er det som bringer håp til verden, det handler om Guds kjærlighet og nåde.
2. Ja, det kan nok være ganske vanskelig å leve slik Jesus taler om i Matt. 38 – 47. Det er ikke sikkert at vi noen gang klarer det fullt ut heller, men det kan hjelpe mye å be, gå i messen, lese i Bibelen og å stole på Guds nåde.

Forslag til svar på spørsmål s. 12

1. Vi kan si at Brandsma virket som en liten klump med surdeig fordi han gjennom sitt liv og eksempel brakte det glade budskap, Guds kjærlighet, ut til mennesker som var fremmede for dette. Det Brandsma gjorde virket, han berørte andre mennesker med sitt liv i Kristus, og dermed spredte budskapet seg til nye mennesker slik som gjæret sprer seg fra en liten surdeigsklum og ut i hele deigen.
2. Brandsma kunne reddet seg unna å havne i fengsel, og siden fangeleir, ved å slutte å skrive kritiske artikler. Men dersom han hadde gjort det ville vi kanskje kunne si at han var litt feig, og det hadde ikke gitt ham muligheten til å leve Jesu budskap fullt ut, slik han selv gjerne ville.
3. Gud virket gjennom Brandsma på den måten at han var nærværende i verden gjennom ham og det han gjorde. For eksempel kom han til de andre fangene i fengselet og trøstet dem og gav dem håp. Til slutt ble han tatt livet av i fangeleiren. Vi ser klart likeheten mellom Jesu og Brandsmas liv; han talte sannheten om maktforholdene på den tiden han levde, han gav andre mennesker trøst og håp og han ble drept av dem som hatet ham for alt dette.
4. Brandsma ville antagelig vært helt uenig i at troen er en privatsak. Han mente at troen på Kristus må leves i offentligheten og med hele ens liv som innsats hver eneste dag.
5. Brandsma kan godt være et forbilde for oss på grunn av den måte han levde Kristi liv. Vi kan la oss inspirere av hans eksempel i møtet med andre mennesker i vår hverdag.

6. Å være som en surdeig betyr å vokse i troen på Kristus og å møte andre i Kristi ånd, nemlig nestekjærlighet. Eksempler på hvordan vi kan være surdeig i vår hverdag: vi kan være en nær venn for noen og stille opp når ting blir vanskelige, vi kan være en venn for dem som ikke har noen venner, vi kan inkludere alle, vi kan være et lyspunkt i andres liv ved å spre glede, vi kan tilgi dem som har gjort oss vondt, vi kan be for andre.

Forslag til undervisningen

Ta utgangspunkt i forholdene på Jesus tid og fortell om hvordan samfunnet var, og hva det var prestene hevdet. Sett dette opp mot det Jesus lærte, fokuser spesielt på radikaliteten i Jesu budskap.

Fortell deretter om samfunnsforholdene og situasjonen i verden på Titus Brandsmas tid -tiden før og under andre verdenskrig - da samfunnet i mange land ble nazifisert. Deretter snakker dere om Brandsmas liv og handlinger; hva det han gjorde betød, hvorfor det var radikalt og på hvilken måte vi kan si at han fulgte Kristus.

Trekk til slutt linjen opp til vår egen tid og vårt eget samfunn. Hva kjennertegner vår tid? Hvordan ser den verden vi lever i ut? La elevene komme med sine egne innspill og synspunkter på spørsmålene. Forsøk å sette i gang en prosess med samtale i elevgruppen eksempelvis ved å vise noen ulike bilder med prosjektør, eller ved å dele ut og lese noen korte dagsaktuelle avisreportasjer.

Les Jesu lignelse om surdeigen (Luk 13, 20 – 21) høyt for elevene. Hva mente Jesus med *Guds rike*? Hvordan er Guds rike, og hvordan kan vi få øye på det når vi ser oss rundt der vi selv lever? Forsøk å forklare og å trekke elevene inn i en dialog om dette og la dem komme med innspill.

Kapittel 2: "Å gjøre tjeneste i Kirken"

Forberedelser til undervisningen

Temaet for dette kapitlet er det at vi mennesker bygger opp Kirken gjennom konkrete oppgaver. Og her fokuseres det da nærmere bestemt på slike oppgaver som er direkte knyttet til Kirken og messefeiring; å ministrere, synge i kor, bære frem offergavene, samle inn kollekt osv.

Les KKK § 871 – 933. (Om kall i Kirken, hierarki, legfolket og ordenslivet.)

Les KKK § 1136 – 1199 (Om Kirkens liturgi)

Som utdypning og eksemplifisering til temaet i dette kapitlet brukes fortellingen om den hellige Dominikus Savios liv. Les gjerne mer om ham på <http://www.katolsk.no/biografi/dsavio.htm>

Forslag til undervisningen

Ta utgangspunkt i ulike roller og oppgaver vi kan fylle i Kirken og skriv dem opp på tavlen. Knytt disse rollene til de bestemte i menigheten som innehar dem.

- Prestetjeneste
- Diakon
- Munk, nonne
- Kateket
- Ministrant
- Korleder
- Organist

Hør med elevene hva de forstiller seg at oppgavene som disse personene gjør består i.

Å få besøk av f. eks organisten eller en søster i timen som forteller om sitt virke, eller hvis dere har en elev i gruppen som er ministrant og vil fortelle litt om det, så kan det være spennende og inspirerende for elevene å høre om det.

Som kateket kan du fortelle litt om det å være kateket. Hvordan og hvorfor ble du kateket? Hva betyr det for deg å være det?

Fasit på spørsmål s. 14

1. Noen av de oppgavene som utføres i messen og i forbindelse med messefeiringen er eksempelvis å gjøre i stand kapellet / kirkerommet slik at det er klart til å feires messe der, å ringe inn til messen, å dele ut salmebøker til dem som kommer til messen, å bære prosesjonskorset, å lese lesningene, å gjøre offergavene klare og bære dem frem, å ministrere og hjelpe presten under messen, å være kommuniionsutdeler dersom det er mange i messen og presten ikke klarer det alene, å synge i messen, å spille på orgelet, å gi penger i kollekten.
2. Å gi Gud ære er å takke ham for de godene og den kjærligheten vi får. Det er Gud vi skal takke for dette, for det er han som gir det og ikke noen andre. Når vi takker Gud viser vi at vi er klar over at det er han som har gitt oss alt det gode i livet, og at vi vet at det ikke er noen andres eller vår egen fortjeneste. Vi viser også vår takknemlighet ved selv å gjøre godt og å ha kjærlighet til andre mennesker. Ved vår takknemlighet og kjærlighet ærer vi Gud.

3. Man kan se på de nevnte momentene i spørsmål 1. og finne ut hvilke man tror at man kunne gjort.

Fasit på spørsmål s. 19

1. Dominikus Savio var en ungdom som hjalp Don Bosco og tjente Kristus med mange forskjellige oppgaver – og så av rent praktisk art. F. eks var han ofte ministrant i messen. Han gjorde alltid alle oppgaver hengivent og helhjertet. Han visste hvem han tjente med alt det han gjorde, nemlig Kristus. På denne måten er han et forbilde for ministranter, og han er derfor deres skytshelgen.
2. Tegn på hellighet hos Dominikus Savio kan vi f. eks se i det at han var god mot og hadde kjærlighet til menneskene rundt seg, at han fulgte Kristi kall, at han etterlignet Jesu handlinger, at han gav sitt liv for Kristus, at han var lydig, at han kjempet mot synd, at han fikk åndelige henrykkelser og syn, at han ville skape fred mellom mennesker.
3. For Dominikus var det antagelig viktig alltid å ha for øye at det er Kristus vi skal tjene med alt vi gjør, og når han ministrerte var dette viktig.
4. En grunn til at pave Pius X kan ha påpekt at Dominikus er et godt forbilde for ungdommer er at han visste at det er viktig for legfolk i alle aldergrupper i Kirken å ha forbilder å støtte seg på. Og derfor er det viktig at paven blant annet trekker frem ulike forbilder blant helgenene når han taler. Dominikus var en ungdom, og derfor kan ungdommer lett kjenne seg igjen og identifisere seg med ham.
5. Alt det vi gjør i vår hverdag, store eller små ting som synes ubetydelige, kan vi gjøre til Guds ære når det er det vi har for øyet.
6. Det vi kan lære av Dominikus er f. eks at alt det vi gjør er viktig for Kristus, og at ingen ting av det vi gjør for ham er forgjeves.

Kapittel 3: "Nestekjærlighet – Moder Teresa"

Forberedelser til undervisningen

Opplegg om fattigdom på <http://www.katekese.no/?nid=3384&lcid=1044> (fattigdom.doc), som kan lese som forberedelse.

Artikkel om Mor Teresa på katolsk.no: <http://www.katolsk.no/biografi/mteresa.htm>.

Bok om Mor Teresa: "Kom og vær mitt lys" (2008).

KKK: § 2179, 2443-49, 2488, 2196, 1825.

Bibelen: Matt.5,43-48. Matt.19,16-22. Matt.22,34-40. Luk.10,25-37. Rom.13,9. Gal.5,14. Jak.2,8.

Forslag til undervisningen

Det er blitt laget flere filmer om mor Theresa som kan vises frem:

To av dem er: Mother Teresa (spillefilm, 2003) og Mother Theresa and her world (dokumentar, 55 min, 1989).

Samtal med elevene om filmen etterpå.

Les lignelsen om den barmhjertige samaritan (Luk10,25-37) og samtal om den. *Hva er forskjellen på samaritanen og de andre som gikk forbi den syke? Hva tror dere de forskjellige som kom forbi den syke tenkte inn seg?*

Presenter Kirkens hjelpeorganisasjon Caritas og deres arbeid i verden med utgangspunkt i begrepet nestekjærlighet. Hvis dere har mulighet kan det være fint å be noen fra Caritas komme på besøk i timen for å fortelle om Caritas` arbeid og hva som er grunnlaget for det, fundert i Jesu lære om nestekjærlighet.

Fasit på spørsmål s. 22

1. For de fleste mennesker er antagelig den nærmeste familie de man først stiller opp for og hjelper dersom det trengs. Deretter følger som regel nære venner.
2. Hvis vi skal se på hva Luk 14, 12 – 14 betyr for våre liv, så kan vi si at det fordrer temmelig radikale handlinger av oss. Det fordrer oss til å gå ut over våre vanlige normer og grenser, og ikke bare å gi det vi vet at vi får det samme igjen for – men gi av oss selv utover dette, og ikke vente noe igjen for det.

Fasit på spørsmål s. 27

1. Mor Teresa la en annen spiritualitet til grunn for sitt arbeid, enn de fleste vanlige sosialarbeidere gjør. Denne spiritualiteten gikk ut på at hun så den lidende Kristus i alle mennesker, og alt hennes arbeid blant de fattige og syke var dermed for å hjelpe Kristus og lindre hans lidelser.
2. Mor Teresa ville ha omsorg for døende spesielt, fordi det ikke var noen andre som tok seg av de menneskene, og fordi hun hadde en visjon av at Kristus er til stede nettopp i disse menneskene på en helt spesiell måte.
3. Eksempler på folk som har stort behov for hjelp i Norge er rusmisbrukere, prostituerte, syke og fattige. Det er mange måter å kunne være til hjelp for disse. F. eks kan vi gi penger til organisasjoner som arbeider til støtte for dem, eller vi kan møte disse menneskene selv, og være en venn og en støtte.

Kapittel 4: "Å være huskirke"

Forberedelser til undervisningen

Bibelen: Matt.18,19-20.

KKK: 1655-58, 2201-2204, 2685, 2219, 1882, 2207.

Reflekter over følgende: hva er forskjellene og likhetene mellom det vi kaller Kirken eller Verdenskirken og det vi kaller for huskirken? På hvilken måte speiles Guds skapelse, skaperverket og hele Verdenskirken i huskirken?

Artikkel om Elizabeth Seton på katolsk.no: <http://www.katolsk.no/biografi/eabseton.htm>

Til refleksjon:

Hvem er huskirken og hvordan leves troens liv i huskirken?

Hvorfor er troslivet i hjemmet så viktig? Hvilken rolle spiller familien som kateketisk institusjon, og hva skjer dersom trosformidling og trosliv i hjemmet forminskes eller forsvinner?

I hvilken grad har du inntrykk av at elevene i din klasse lever troens liv hjemme med sine foreldre / foresatte?

Forslag til undervisningen

Å gjøre elevene bevisste på familiens betydning er viktig. Dette kan vi gjøre ved å tematisere familiens liv ved hjelp av fortelling og bilder / foto. Samtidig kan dette med familie være et vanskelig tema i dag; noen / mange av elevene i klassen kommer kanskje fra oppløste familier, har opplevd skillsmisse og også at mor og far er etablerte med ny familie på hver sin kant. På sammen måte er det mange familier i dag der en minst en av foreldrene har en annen familie fra tidligere forhold. Slik er virkeligheten for mange barn og unge i dag, og dette er det viktig å ta hensyn til. Det er viktig at vi i undervisningen ikke ender med å tegne et altfor idealisert bilde av familien, som elevene ikke vil kunne kjenne seg igjen i og identifisere seg med.

Hvis det ikke er altfor mange i klassen, kan dere ta en liten runde der elevene forteller (kort) og sine familier. Hvem lever du sammen med? Har du søsken?

Hvorfor er de vi lever sammen med spesielt viktige for oss?

Vi lever ikke som kristne alene, men alltid sammen med andre i Kirken.

Hvordan kan katolske familier leve sammen som kristne? Hva er det man *gjør sammen* når man lever som katolikker? Elevene kan komme med ulike forslag som dere skriver på tavlen, f. eks: be aftnebønn og bordbønn sammen, gå i messen sammen, snakke sammen om Gud og Jesus, lese i Bibelen sammen, engasjere seg sammen for andre som er trengende eller i arbeid for menighetens liv. Noen / mange elever gjør kanskje ikke så mye av dette i sine familier, og det kan også ha sine naturlige

årsaker. Noen barn har for eksempel en far eller mor som ikke er katolsk. Det viktigste her blir å belyse de *mulighetene* vi har for å leve Kirkens liv sammen som katolikker i en familie.

Fasit på spørsmål s. 30

En familie kan praktisere det å være huskirke ved at det legges til rette for at alle i familien kan praktisere og utøve sin tro, f. eks ved å be, gå til søndagsmessene, være til hjelp og glede for andre mennesker på ulike måter.

Fasit på spørsmål s. 33

1. Ja, på noen måter kan Elizabeth Seton kan lære oss om å være huskirke.
2. Vi kan f. eks si at det viktigste for Elizabeth Seton var kjærligheten til Kristus, og å kunne være barmhjertig mot andre mennesker etter Kristi forbilde.
3. Her kan elevene selv tenke, og komme med eksempler.

Kapittel 5: "Veien mot Gud"

Forberedelser til undervisningen

KKK: § 27-49.

Reflekter over:

Hva vil det si at vi som mennesker trenger Gud? Hva vil det si for deg å søke Gud? Søker alle mennesker Gud, eller går det an å klare seg uten en slik søken?

Artikkel om Therese av Lisieux i på katolsk.no: <http://www.katolsk.no/biografi/tlisieux.htm>

Bok: Therese (1997) av Kjell Arild Pollestad

Forslag til undervisningen

Inviter en ordensperson, en søster eller munk, til å fortelle for elevene om sitt kall. Hvordan fikk han / hun kallet sitt? Hvordan tok hun / hun valget? Var det vanskelig? Hvordan lever de sammen i ordenslivet? Hvordan ber de?

Hvis man dere har mulighet er det også en idé å besøke en klosterkommunitet og være med i tidebønn.

Det finnes naturligvis mange ulike måter å søke Gud på i livet vårt. Og i denne sammenhengen kan dere her spesielt fokusere på bønningen, det kontemplative, meditasjon, stillheten. Forklar gjerne litt nærmere om ulike former for bønn som vi har, om bønningen som samtale med Gud.

Fortell om kong David som søkte Gud, og presenter en av Davidssalmene. Les, forklar og samtaler om teksten.

Som en øvelse kan dere til slutt gå i kapellet for å be i stillhet. Fokuser på stillheten og individuell bønn. Alle kan få tenne et lys og deretter sette seg for å be. De skal begynne med å takke Gud for noe de har som de setter stor pris på, og be om en ting som de gjerne vil at Gud skal gjøre for dem. Noen elever er kanskje ikke så vant med å be, gi derfor på forhånd instruksjoner om hva som skal skje i kapellet.

Fasit på spørsmål s. 35

Her er det opp til eleven å tenke på noe på egenhånd.

Fasit på spørsmål s. 39

1. Thereses lille vei er det at hun aldri søkte å vise seg selv frem eller hevde seg selv som stor når det gjaldt hennes forhold til og søken etter Gud. Hun søkte alltid Kristus i det simple og barnlige. Hun var svært beskjeden og gjorde aldri noe stort vesen av seg selv. Hun så alltid på seg selv som et lite menneske som er helt avhengig av Gud.

2. Her må hver elev selv tenke på noe.
3. Utfordringer på denne veien kan være at det er lett å falle. Vi mennesker er ofte selviske og har lett for å hevde oss store. Det kan være vanskelig å holde seg til den lille veien, fordi den store veien er så mye lettere å gå.
4. Det kan godt hende at Thereses lille vei får oss til å se annerledes på andre mennesker. F. eks kan det hende at det hjelper oss til å se det som er enkelt, barnlig og enfoldig i andre mennesker som verdifullt – i stedet for å se på det som foraktelig eller problematisk, slik vi ofte har en tendens til å gjøre.

Kapittel 6: "Å gå mot strømmen"

Forberedelser til undervisningen

Artikkel om Aloisius Gonzaga på katolsk.no: <http://www.katolsk.no/biografi/aloisus.htm>

Artikkel om Maria Goretti: <http://www.katolsk.no/biografi/mgoretti.htm>

Reflekter over: På hvilken måte blir vi som kristne i dag fordret til "å gå mot strømmen"?

Forslag til undervisningen

Vi vet at vi alle kan oppleve press fra våre omgivelser om å være mest mulig "korrekte" og "like". Ikke minst opplever ungdommer mye slikt press. Det kan til tider være veldig vanskelig å motstå slike generell krav om strømlinjeforming og politisk korrekthet, og det kan bli tungt å skulle velge isteden å følge sin egen overbevisning – særlig når det kan få konsekvenser og betyr visse omkostninger for en selv. For unge står gruppeidentitet – det å identifisere seg med sine venner og andre jevnaldrende – veldig sterkt. Å risikere å bli fryst ut eller mobbet, er ikke noe å spøke med i den alderen elevene er i.

Katekeseundervisningen bør blant annet fokusere på det å hjelpe de unge med en identitet som kristne og katolikker i dagens samfunn. Viktige stikkord i den sammenheng er *mot* og *integritet*. Foreldrene, kateketen og andre voksne i menigheten får en viktig rolle i det å hjelpe de unge med selvtillitt og å gi redskaper til å integrere seg som kristne i et samfunn som ikke alltid er fullt så positivt til kristendommen.

Som kateket kan du bruke deg selv og fortelle noe fra ditt eget liv i forhold til det å være katolikk i Norge i dag. Aktiviser også gjerne elevene i en plenumssamtale om dette temaet.

Videre er det veldig fint å kunne bidra til å bygge et sosialt fellesskap som er med å gi de unge gruppeidentitet som katolikker, selv om katekesen kanskje bare er en gang i måneden i deres menighet. Å arrangere en hyttetur, eller en dagstur, grilling eller gå ut på kino med katekesen er måter å bidra til sosiale nettverk – som er veldig viktige for de unge, som er i en sårbar tid og kan slite med mye press på skolen og blant andre venner.

Fasit på spørsmål s. 41

Her kan hver elev selv reflektere over spørsmålet før dere har en samtale om det i plenum. Det Jesus sier her (Matt 10, 37) er veldig sterk og klar tale. De fleste av oss vil antagelig ha problemer med å svelge dette – vi tar oss selv i å lure på om ikke vi kanskje elsker våre nærmeste pårørende mer enn Jesus. Men Jesu poeng med dette utsagnet er ikke sette opp valg som er blir umulige å ta. Dette er snarere en henspilling på første bud; *du skal ikke ha andre guder enn meg*. Vi kan si at dette handler om at vi ikke må la oss henlede og manipulere bort fra sannheten, slik at vi begynner å følge noe som er falskt. Det er Kristus som må være det klare målet for vårt liv, og hvis vi mister Kristus av syne bærer det for gal vei.

Fasit på spørsmål s. 42

Også her kan elevene reflektere på egenhånd. Å følge Jesu vei er alltid det rette; å følge Guds kall. Men det er ikke alltid i livet det er så lett å vite hva det er som er det rette. Vi kan komme i situasjoner da det er helt klart og tydelig hva som er det rette å velge å gjøre, og vi kan komme i situasjoner der det ikke er fullt så tydelig. Eksempler på situasjoner der vi må velge mellom Jesu vei og noe annet er når vi møter på fristelser i livet. Det kan være lett at vi forfølger våre egne drømmer og forhåpninger i livet, istedenfor å følge Guds kall.

Fasit på spørsmål s. 47

1. Aloisius gikk mot strømmen på den måten at han ville leve fromt og hellig midt i en slekt som var det motsatte; nemlig grådige, krigerske og brutale. Aloisius motsatte seg hele slektens vilje og ble prest hos jesuittene.
2. Noen grunner til at den hellige Aloisius ble utnevnt til vernehelgen for ungdommer er at han selv kun levde et kort liv, døde som ung og ble hellig som ung. Hans ungdomsopprør – mot foreldrene og slekten – ble et opprør av hellighet i et uhellig miljø. Som ungdom, og tenåring spesielt, er man gjerne i en kritisk fase av livet – mange kommer inn i en fase av protest og avstandstaken fra foreldregenerasjonen – og det er viktig at det finnes egne vernehelgener for ungdom. De kan være forbilder for mange, og det gir trygghet å be om deres forbønn.

Fasit på spørsmål s. 49

1. Elevene kan tenke litt over spørsmålet på egenhånd før dere samtaler i plenum. Vær oppmerksom på at deler av historien om Maria Goretti kan være noe fremmedartet for elevene. Hun levde i en annen kultur og i en annen tid.
2. Det er mulig at Maria Goretti kan være et forbilde for jenter i visse sublim henseende, men dette kan være vanskelig å få øye på – særlig for elever på dette trinn. I dag går vi ut ifra at barn som blir utsatt for seksuelle overgrep ikke selv bærer noe ansvar for potensielt å ha kunnet avverge det, eller noe som helst ansvar i det hele tatt. Det er overgriper alene som bærer det fulle og hele ansvar for sine handlinger, mens et voldtatt barn er helt uskyldig. Dette er viktig å presisere, hvis elevene er kommet i skade for å lese denne historien. At et barn ender med å bli drept i et voldtaktsforsøk, for deretter å hylles som helt av Kirken, er svært betenkelig. Vi kan spørre oss når forsøk på seksuelle overgrep begynte å skape hellige mennesker. Budskapet blir i all sin enkelhet at det er bedre å la seg drepe enn å være blitt voldtatt. Uttrykk for slike syn, er det grunn til å stille spørsmålstegn ved. Å lese om dette vil gi de fleste som har vært utsatt for seksuelle overgrep store problemer, og muligens skape og befeste mye unødvendig skyldfølelse – som vi vet at ofre for overgrep som regel, og helt uten rasjonell grunn, bærer på hele resten av sine liv. Igjen; denne historien må karakteriseres som svært spesiell.
3. Det kan hende at vi av Alessandros historie f. eks kan lære at det er mulig for mennesker å endre seg, og at det er mulig å komme til et punkt der man angre på drap og forsøk på seksuelle overgrep som man har begått.

Kapittel 7: "Alle må bli ett"

Forberedelser til undervisningen

KKK: § 820-822

Les om andre kristne kirkesamfunn som er representert i Norge, f. eks Den norske kirke, Den evangelisk-lutherske frikirken, pinsebevegelsen og Frelsesarmeen. Sett deg litt inn deres tros lære. Dette finner man artikler om i oppslagsverk og på Wikipedia.

Artikler om økumenikk på katolsk.no: <http://www.katolsk.no/artikler/ekumenik.htm>

Forslag til undervisningen

Redegjør for elevene om forskjeller og likheter mellom Den katolske kirken og andre protestantiske kirkesamfunn, fokuser gjerne på Den norske kirke. Fortell kort om kristningen av Norge fra 1100-tallet av, om reformasjonen, da Den katolske kirke ble reetablert i Norge på midten av 1800-tallet og at Den katolske kirken har vokst mye i Norge de siste tiårene i hovedsak pga innvandring. Utdyp litt mer om forskjeller og likheter mellom det som katolikker og protestanter tror på. Mange elever har ingen klarhet i dette og har lurt en del på det allerede, da de møter mange påstander av typen "Katolikker er ikke kristne" og lignende. Fokuser på og understrek særlig at vi har Kristus og dåpen til felles med alle andre kristne i andre kirkesamfunn.

På den annen side er det viktig å ha øye for at vi på mange måter i dag ser en veldig stor tilnærming mellom Den katolske kirke og de protestantiske kirkesamfunnene når det kommer til dialog, forståelse og samarbeid. Dette gjelder ikke minst her i Norge, hvor Den norske kirke de siste årene har gått gjennom mange konfliktskapende saker, som har ført til at en del kristne i Den norske kirke har søkt mer mot Den katolske kirkes lære. Dette skaper mange muligheter for økumenikk og samarbeid. Og vi kan derfor si at de store og dype skillelinjene mellom protestantismen og katolisismen som vi tradisjonelt har hatt, i dag er noe mer utvisket enn for bare noen få tiår tilbake.

Bruk gjerne en dagsaktuell avisartikkel eller reportasje med fokus på økumenikk mellom Den katolske kirke og andre kirkesamfunn. F. eks har avisen vårt land ofte en reportasje med en slik vinkling. Presenter dette for elevene og bruk det for å illustrere forholdet mellom Den katolske kirken og de protestantiske kirkesamfunn i Norge i dag. Lag gjerne noen spørsmål til refleksjon rundt avisartikkelen.

Hvis dere har tid er det mulig å få til et samarbeidsprosjekt mellom unge i deres menighet og unge fra andre kirkesamfunn som dere kanskje har i deres lokalmiljø. F. eks kan dere invitere noen andre til å være med å delta på Adventsaksjonen, som NUK og Caritas Norge arrangerer sammen hvert år.

Fasit på spørsmål s. 51

De fleste katolske barn i Norge har venner eller kjente som er medlemmer i andre kristne trossamfunn, og kjenner også navnene på disse.

Fasit på spørsmål s. 53

1. Det kan være flere mulige grunner til at det er vanskelig for de ulike kristne kirkesamfunnene å overvinne splittelsesene. En grunn er at det har vist seg at det er flere ulike måter å tolke det som står i Bibelen, og de ulike kirkesamfunnene leser Bibelen på litt forskjellig måte, og utleder hver sin ulike dogmatikk (troslære) av dette. Dette kan i neste omgang føre til at det blir vanskelig å oppnå kristen enhet, fordi at det nødvendigvis ville betydd at de ulike kirkene i noen grad måtte endre på sin lære. Og som mennesker knytter vi vår identitet ofte veldig sterkt til det vi tror på og den kirken vi er en del av, derfor er det ikke uten videre enkelt og endre en kirkes troslære for å oppnå kristen enhet.
2. Forslag til noe som kan gjøres for å oppnå enhet mellom kirkesamfunnene er å be for enhet – både hver for oss og med hverandre. Vi kan også forsøke å møte medlemmer av andre kirkesamfunn med åpenhet og respekt ovenfor den måten de tror og deres lære, fremfor å vise skepsis og rakke ned på de andre trossamfunnenes særegenheter. Å delta på økumenisk dialog på ulike nivåer er også veldig viktig.
3. Flere eksempler på hvordan man kan vise kjærlighet til andre mennesker i samarbeid med kristne ungdommer fra forskjellige trossamfunn er å gå sammen om prosjekter som pengeinnsamling og sykebesøk.
4. Dette er vanskelig å gi et konkret svar på. Her kan elevene reflektere selv. Her kan man finne argumenter som både taler for og imot.

Kapittel 8: ”Ta på Guds fulle rustning”

Forberedelser til undervisningen

Les om Den Hellige Ånd § 687-747 og om fermingens sakrament i KKK: § 1242-99.

Artikkel om Den Hellige Ånd av p. Olav Müller: <http://www.katolsk.no/artikler/denhland.htm>.

Forslag til undervisningen

I undervisningen kan dere gjerne fokusere på fermingens sakrament. Det er omtrent to år til disse elevene kan velge om de ønsker å begynne i konfirmasjonsundervisning, og dette kan være en anledning til å få lære litt om hva konfirmasjon er, allerede nå. Undervis om fermingssakramentet med utgangspunkt i begrepene *kall til hellighet*, *bekreftelse av dåpen* og *et valg for livet*. Fortell også om det bibelske grunnlaget for dette sakramentet (Apg.2.1-13. 1.kor.12,7-11), om forbindelsen med dåpen og de ytre tegnene. Gå gjerne i kapellet / kirken og se på karaffelen med krismaolje som står der.

Hvis dere har mulighet kan det være lærerikt for de unge at dere får besøk av en ungdom som fikk konfirmasjon året før, og som kan komme og fortelle litt om sitt valg og hva det har betydd for ham eller henne.

Fasit på spørsmål s. 57

1. Det er Maria som har sagt det viktigste ”ja” til Gud gjennom historien.
2. Eksempler på situasjoner der vi kan trenge visdoms ånd er i vanskelige situasjoner i livet, da det ikke er så lett å finne gode løsninger. Da må vi bruke hodet og rettferdighetssansen – det er visdom.
3. Fromhet er når noen ønsker å være et godt menneske og strever for å leve hellig og rent. Det kan være nødvendig å ha fromhets ånd i livet vårt, fordi det minner oss om det livet i hellighet som vi i dåpen er blitt kallet til å leve.
4. Therese av Lisieux hadde tydeligvis alle Den Hellige Åndens gaver – som er *visdom*, *forstand*, *råd*, *styrke*, *kunnskap*, *fromhet* og *gudsfrykt* - men vi kan si at de kanskje mest fremtredende for hennes del var fromhet og visdom.

Kapittel 9: "Å vende om til Gud"

Forberedelser til undervisningen

Les artikkel om Augustin: <http://www.katolsk.no/biografi/augustin.htm>, om botens sakrament: <http://www.katolsk.no/artikler/bot2.htm>, <http://www.katolsk.no/artikler/boten.htm>, <http://www.katolsk.no/artikler/sakramentene/bot.htm>, <http://www.katolsk.no/artikler/skrifte.htm>.

Om Botens sakrament i KKK: § 1420-1460.

Forslag til undervisningen

I forbindelse med dette kapitlet kan dere fokusere på begrepene *synd* og *omvendelse*, samt på skriftemålet. Bruk gjerne fortellingen om Augustin for å illustrere disse begrepene.

Det kan alltid være litt problematisk å jobbe med begrepet synd – det viktigste er at man bruker de unges eget språk, og enkle og hverdagslige eksempler; synd er alt det som ødelegger forholdene oss mennesker imellom, og mellom oss selv og Gud. *Omvende oss* gjør vi når vi har *angret* på dårlige ting som vi har gjort, og vi vil love å forsøke å gjøre det bedre. Vi vil si "nei" til synd; som er de dårlige og onde tingene vi gjør mot andre og i vårt forhold til Gud. Når vi vil omvende oss, går vi gjerne til skriftemål – for å vise at vi angrer oss. Skriftemål er *en måte å si "unnskyld"*, og da gjør vi oss ferdige med synden og går inn for å gjøre det bedre i fortsetningen. Og hvis det skulle vise seg at vi ikke greier det så godt som vi skulle ønske det, med det første – så kan vi gå til skriftemål på nytt senere og prøve igjen. Det viktigste er at vi *vil* vende oss bort fra det som er dårlig, og at vi *bestemmer oss* og *prøver så godt vi kan* å gjøre rett og være gode i vårt forhold til de andre og Gud.

Dersom det er tid til det kan elevene få mulighet til å gå til skrifte. I så fall bør de få beskjed om dette god tid i forveien og få mulighet til å forberede seg. Bruk da gjerne et skriftespeil for barn / ungdommer.

Fasit på spørsmål s. 59

Å omvende seg betyr at vi tar avstand fra gjerninger, tenkesett og levemåte som har preget vårt liv inntil et visst tidspunkt, og at vi ønsker å forbedre oss; gjøre gode gjerninger og leve et helligere liv.

Fasit på spørsmål s. 62

1. En viktig grunn til at Augustin drøyde med å omvende seg var at han hadde store konflikter inne i seg; han kjente at han måtte velge mellom liv i materiell rikdom og høy sosial status på den ene siden, og et liv fullstendig viet til Gud på den andre. Et slikt valg kan være vanskelig. For Augustin var det vanskelig å skulle velge bort rikdommen, samboeren sin og det ærerike livet, til fordel for et liv i all enkelhet. Dessuten var han usikker på om han kom til å klare å leve som en god kristen – han var redd for at han skulle mislykkes fordi han hadde så mange laster.
2. Mennesker i dag er antagelig på mange måter hindret av det samme som Augustin var. Mange har det materielt veldig godt, og har mange venner og er godt likt. Og selv om man skulle ønske at man levde et hellig liv i Kristus, så kan man fort bli motløs når man tenker på

det som det ville kostet av èn å skulle leve opp til det. Man er redd for å falle. Og slik som for Augustin, blir det til at man drøyer med å gjøre et valg for sitt liv, blant annet fordi det er vanskelig å skulle stole på Guds nåde, som man trenger for å leve et hellig liv. Ved egen kraft klarer ingen det, og også Augustin klarte bare å gjøre valget om å vende seg til Kristus i det han valgte å stole på Guds nåde.

Fasit på spørsmål s. 63

Før vi skal gå til skriftemål så må vi ransake vår egen samvittighet, det kan vi gjøre ved hjelp av et skriftespeil – som er en tekst som hjelper oss til å stille oss selv de riktige spørsmålene, slik at vi selv ser klarere hva det er vi ønsker å gå og skrifte for.

Kapittel 10: "Jomfru Maria"

Fasit på spørsmål s. 66

Marias "ja" er det viktigste ja noen har sagt, fordi det var det som var utgangspunktet for at Jesus Kristus kunne komme til verden og bli menneskenes frelser. Uten Marias "ja" hadde vi ikke hatt Jesus Kristus – Verdens Lys og Frelser.

Fasit på spørsmål s. 67

1. Ydmykhet er en holdning til Gud, til andre mennesker og til vårt eget liv som går ut på at vi først og fremst ser på oss selv som redskaper for Gud, at vi viser tillitt til det han lar skje med oss og andre mennesker, og at vi viser takknemlighet for alle de gaver og oppgaver vi måtte få – tunge som lette.
2. Hvis vi skal øve oss på å bli ydmyke slik som Maria, da må vi prøve å ta dagene og utfordringene i livet som de kommer, og å stole på at Gud vet best. Ofte prøver vi å være fornuftige og ta egne beslutninger og planlegge livene våre ut ifra fornuften vår. Men når vi ser på det Maria gjorde, så valgte hun å la Gud råde i livet hennes, og ikke sin egen fornuft. Det betyr slett ikke at vi alltid skal legge bort fornuften vår, fornuften er tvert imot en veldig fin ting, som ofte viser oss veien ut av vanskeligheter og til et godt og rett liv. Men i ydmykheten velger vi mer å stole på Guds nåde enn på vår egen fornuft, for vi tror at Gud vet enda bedre hva som er godt og riktig enn det vi med vår fornuft kan komme frem til.

Fasit på spørsmål s. 68

1. Bønnen som begynner med engelens hilsen til Maria er *Hill deg Maria*, og den går slik:
Hill deg Maria, full av nåde.
Velsignet er du blant kvinner,
Og velsignet er ditt livsfrukt, Jesus.
Hellige Maria, Guds Mor,
Be for oss syndere, nå og i vår dødstime.
Amen.
2. Kirken feirer Marias ubesmittede unnfangelse den 8. desember.
3. Den nåde som gikk tapt ved syndefallet kan vi få likevel ved å tro på at Jesus Kristus kom til verden og tok bort synden og ondskaper da han døde på korset og deretter sto opp igjen fra de døde. Arvesynden, som er den "defekten" som hver enkelt av oss i utgangspunktet har pga syndefallet, blir vi kvitt i dåpen. Vi sier at den da blir vasket bort, slik at vi blir rene i Kristus. Men helt forsvinner den ikke fra verden, selv om den enkelte ikke selv bærer den lenger. Men vi lærer at den en dag skal tas helt bort fra oss, når Gud i Kristus skal skape verden på ny en gang. Det vi da bli en verden der synd og ondskap ikke finnes lenger. Og først da blir vi, i kraft av Guds nyskaping, helt kvitt arvesynden.

Fasit på spørsmål s. 70

1. Det kan f. eks være vanskelig å tro når ting i livet ser mørkt ut eller når vi blir vitne til hendelser som er uforståelige for oss og vanskelige å tolke ved hjelp av fornuften. Dette skjedde også med disiplene da Jesus ble tatt fra dem, korsfestet og drept, for deretter å stå opp igjen fra døden. Disiplene opplevde at det ble veldig vanskelig å tro på Jesus og oppstandelsen, fordi det hendte så mye ekstraordinært på en gang – som både var traumatisk (at han ble drept) og mirakuløst (oppstandelsen).
2. Hver elev kan selv reflektere over dette spørsmålet for sin egen del. Men generelt kan det at Maria er gitt oss som mor, være en hjelp til å føre oss til og stå i troen på Jesus. Maria kjente Jesus fullt ut, og når vi lytter til Maria og søker å se Ham med hennes øyne, da ser vi lettere Jesus slik han virkelig er.
3. Det at Maria er tatt opp i himmelen viser at Gud har satt stor pris på henne og verdsatt hennes "Ja" til å bli Jesu mor på jorden. I himmelen er Maria alltid nær sin sønn Kristus og hun kan gå i forbønn for alle troende på jorden – som hun også er mor for.

Kapittel 11: "Den Hellige Ånd"

Fasit på spørsmål s. 71

Elevene kan selv reflektere over dette spørsmålet for sin egen del. Generelt kan vi her påpeke at sannheten ligger utenfor oss selv; den er objektiv og ikke subjektiv.

Fasit på oppgave s. 74

I brevet til menigheten i Antiokia skrev apostlene: "Deres brødre, apostlene og de eldste, sender sin hilsen til sine søsken av hedensk ætt i Antiokia, Syria, Kilikia. Vi har fått høre at noen fra oss har forvirret dere med sine ord og gjort dere urolige. Men vi har ikke gitt dem noe oppdrag. Derfor ble vi enige om å velge noen menn som vi sender sammen med våre kjære brødre Barnabas og Paulus. Disse to har våget livet for vår Herre Jesu Kristi navn. Vi sender altså Judas og Silas som skal fortelle det samme muntlig. Den Hellige Ånd og vi har besluttet ikke å legge annen byrde på dere enn disse helt nødvendige tingene, at dere holder dere borte fra kjøtt av kvelte dyr og fra hor. Om dere passer dere for slikt, vil det gå dere godt. Lev vel."

Fasit på spørsmål s. 75

1. og 2. Her må elevene reflektere på egenhånd.

Fasit på spørsmål s. 77

Kapittel 12: "Kloster- og ordensliv"

Oppgave s. 79

Her kan brukes oppslagsverk, wikipedia eller søkemotor på internett (f.eks. google). Søk på ordet "askese" for å finne artikler og informasjon om dette temaet. Store norske leksikon (nettutgave) gir eksempelvis denne definisjonen:

Askese, forsakelse av verdslige eller sanselige gleder ved avholdenhet fra mat, nytelsesmidler, søvn, seksuell aktivitet o.l.; har som formål å trene viljen eller tanken. Askese er gjerne knyttet til religionsutøvelse, og kan også inkludere selvpinsel, frivillig isolasjon, selvpålagt fattigdom eller taushet. Askesen skal styrke eller frigjøre det åndelige liv, og kan være et middel til å oppnå ekstase eller visjoner. Hos skriftløse folk kan askese være et viktig innslag i overgangsriter.

Blant verdensreligionene er askese spesielt utpreget i kristendommen og hinduismen, mens den i andre, f.eks. jødedommen, spiller liten eller ingen rolle. Både kristendommen og hinduismen kjenner livsformer preget både av fysisk askese og en «åndelig» askese som består i å forkaste verden som sådan, f.eks. innen de katolske ordener eller flere av bhakti-retningene i hinduismen.

En religion som er karakterisert ved at munkene og nonnene praktiserer streng askese, er jainismen, som under visse forutsetninger tillater den mest radikale av alle former for askese: selvmord gjennom faste.

Filosofi

Hos Platon har askese betydningen av å innøve forskjellige dyder, mens allerede den stoiske skolen forstår denne disiplineringen som avhold og forsakelse. Hos Kant består den «etiske askese» i en dydskultur der en oppfyller pliktene med et muntert sinn som adskiller seg fra munkens askese. For Schopenhauer er askesen en avgjørende vei til å benekte viljen til liv, mens Nietzsche krever at det skapende mennesket må underlegge seg «viljens gymnastikk».

I religionssociologien anvendte Max Weber begrepet om en «indre askese» (*innerweltliche Askese*) for å beskrive den protestantiske etikkens flid og sparsommelighet.

Fasit på spørsmål s. 80

1. Eksempler på det som kan ta tid fra Gud i våre liv er arbeid, underholdning (f.eks. tv-titting, internettsurfing) og trening.
2. Ørkenen var et godt sted for Antonius for der fikk han ro, fred og tid til å være alene og be. Og det å kjenne på den ekstreme varmen og tørsten han fikk i kroppen av varmen, gav ham nye erfaringer som han på en fruktbar måte kunne bygge videre på i sin søken etter hvem Gud er gjennom meditasjon, bønn og filosofi.

Fasit på spørsmål s. 83

1. Eksempler på det som kan være fint ved å leve i kloster er det å få del i et aktivt og ordnet bønneliv, fellesskapet med de andre, det sosiale fellesskapet, det å bygge noe sammen med de andre, roen i hverdagen og det å feire messe daglig og få del i eukaristien daglig.
2. Eksempler på det som kan være vanskelig ved å leve i et kloster er at det kan oppstå konflikter, at man kan synes at det blir for mye tungt arbeid, vanskeligheter med å be, og "tvilsperioder" som kan komme.

Oppgaver s. 88

1. Aktive kloster ordner og kongregasjoner som virker i Norge er:
  - St. Josephsøstrene (Oslo)
  - Dominikanerne (søstre og brødre, Majorstuen Oslo)
  - Elisabethsøstrene (Oslo)
  - Picpuspatrene (Hønefoss)
  - Maristpatrene (Lillestrøm)
  - Birgittasøstrene (både aktive og kontemplative, Trondheim)
  - Søstre av Det hellige Kors (Bærum)
  - Missionary servants of the Holy Trinity (Molde)
  - Missionaries of Charity (Bergen)
  - St. Carolus Boromeussøstrene (Moss)
  - St. Franciskus Xavierussøstrene (Bergen)
  - Franciskanerne (Arendal)
2. Kontemplative klostre (og kongregasjoner) i Norge er:
  - Lunden kloster (søstre, kongregasjon, Oslo)
  - Cistercienserne (nonner, "Tautra", Frosta i Sør-Trøndelag)
  - Karmelittene (Tromsø)

Oppgave s. 88

Eksempler på noe man kan si nei til og avkall på for en tid for å gå veien med Jesus er filmserier på tv, internettsurfing, brus, godteri og merkeklær.

Kapittel 13: "Å leve evangeliet i verden"

Fasit på spørsmål s. 93

1. Med enhet mellom mennesker kan f.eks. menes at det er mye som er likt og som vi dermed kan kjenne oss selv igjen i når vi møter de andre, videre kan det bety at vi har mange felles verdier og en felles religiøs tro – som kan gi oss et godt grunnlag for å fungere sammen i samfunn over tid.
2. Å gi avkall på seg selv kan f. eks bety at vi prøve å dvele så lite som mulig ved og vektlegge minst mulig de sidene av oss selv som vi erkjenner som negative og som skiller oss fra fellesskapet og som gjør det vanskelig å være i en enhet med de andre. Da setter vi verdien av fellesskapet med de andre, foran verdien av oss selv. (Dette kan by på mange meget kompliserte etiske problemstillinger i det lange løp, som f.eks.: *Har den enkelte plikt til å ofre livet sitt for de andre?*)

Fasit på spørsmål s. 95

Bakgrunnen for at Youth for Christ lar ungdommer fortelle andre ungdommer om hva Gud har gjort i livet deres kan f.eks. være at det gir disse ungdommene personlig mye å kunne fortelle andre om sin tro og andre personlige troserfaringer. Videre kan vi se for oss at det kan være virkningsfullt for de ungdommene som får møte Youth for Christ å høre om deres liv og hvorfor de er kristne. Det gjør muligens at også de i neste omgang begynner å reflektere rundt spørsmål som har med deres eget liv og troen å gjøre.